

EUROOPA KOHTU OTSUS

28. MAI 1974*

Kohtuasjas 187/73,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunal du travail de Tournai poolt esitatud eelotsusetaotlus selles kohtus pooleliolevas asjas järgmiste poolte vahel:

ühelt poolt ODETTE CALLEMEYN, R. VERBEKE abikaasa, kes elab Mouscronis (Belgia),

ja

teiselt poolt BELGIA RIIK, keda esindab sotsiaalhoolekande minister, Brüssel,

nõukogu määruse (EMÜ) nr 1408/71, 14. juuni 1971, sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT 1971, L 149) sätete, eriti puuetega inimestele makstavat toetust puudutavate sätete tõlgendamiseks,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president R. Lecourt, kodade esimehed A. M. Donner ja M. Sørensen, kohtunikud R. Monaco (ettekandja), P. Pescatore, H. Kutscher ja C. Ó Dálaigh,

kohtujurist: G. Reischl,

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

OTSUSE

[...]

1. Tribunal du travail de Tournai esitas Euroopa Kohtule 27. novembri 1973. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. detsembril 1973, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel eelotsuse küsimused nõukogu määruse (EMÜ) nr 1408/71, 14. juuni 1971, sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes" (EÜT 1971, L 149) sätete tõlgendamise kohta.
2. Need küsimused on esitatud kohtuasjas, mis puudutab Belgia riigi keeldumist maksta põhikohtuasja hagejale, kes on Prantsuse kodanik, abielus belglasega ning elab Belgias, hüvitist Belgia 27. juuni 1969. aasta seaduse kohaselt, mis käsitleb

*Kohtumenetluse keel: prantsuse.

toetuse maksmist puuetega inimestele, põhjendusega, et huvitatud pool ei vasta kõigile selles seaduses ning 11. detsembri 1953. aasta vanaduse, invaliidsuse ja toitjakaotusega seotud sotsiaalkindlustusskeeme käsitlevas ajutises Euroopa kokkuleppes ette nähtud tingimustele.

3. Esimese küsimusega küsitakse, kas määruse (EMÜ) 1408/71 artiklis 4 käsitletavad toetused hõlmavad siseriiklikus õiguses sätestatud puuetega inimestele toetuse maksmise meetmeid, kui need meetmed puudutavad töötajaid.

4. Määruse 1408/71 artikli 4 lõike 1 järgi kohaldatakse määrust kõigi õigusaktide suhtes, mis reguleerivad selles sättes määratletud sotsiaalkindlustusliike.

5. Sama artikli lõige 4 sätestab seevastu, et määrus ei ole kohaldatav "sotsiaalabi ja arstiabi suhtes".

6. Kuigi selle määruse kohaldamise seisukohast võib tunduda soovitatav eristada selgelt nende kahe valdkonna, vastavalt sotsiaalkindlustus- ja abiskeemide õigusnorme, ei saa välistada võimalust, et mõni õigusnorm kuulub oma reguleerimisalasse kuuluvate inimeste, oma eesmärkide ja rakenduseeskirjade tõttu korraga mõlemasse nimetatud kategooriasse, nii et neid ei saa ammendavalt liigitada.

7. Kuigi puuetega inimestele toetuse maksmise õigusnormid sarnanevad nii mõneski mõttes sotsiaalabiga – eriti kui põhiliseks rakenduskriteeriumiks on vajadus ning teatud töötamise-, liikmelisuse- või kindlustusmaksete tasumise perioodi ei nõuta –, on need siiski lähedased sotsiaalkindlustusele, kuna arvestades, et toetust saavaid isikuid ei hinnata üksikjuhtudena, mis oleks iseloomulik sotsiaalabile, on neile isikutele antud õiguslikult määratletud staatus.

8. Pidades silmas toetust saada võivate inimeste laia määratlust, täidavad sellised õigusaktid tegelikult kaht ülesannet: ühelt poolt tagada sotsiaalkindlustussüsteemist täiesti välja jäävatele puuetega inimestele elatusmiinimum, teisalt tagada sotsiaalkindlustushüvitise saamise õigusega, kuid alaliselt töövõimetuks jäänud isikutele lisasissetulek.

9. Määruse 1408/71 artikli 4 lõike 1 punkti b järgi kohaldatakse määrust kõigi invaliidsushüvitiste puhul, sealhulgas nende hüvitiste puhul, "mis on mõeldud töövõime säilitamiseks või parandamiseks".

10. Sama määruse artikli 1 punkti t kohaselt tuleb mõistet "hüvitised" käsitada kõige laiemas tähenduses, mille alla kuuluvad kõik hüvitised, "sealhulgas kõik sellesihilised eraldised riiklikest fondidest, revalvatsioonilisandid ja täiendavad toetused, arvestades III jaotises sätestatud".

11. Niisiis, kui tegemist on ühes liikmesriigis invaliidsuspensiooni saavate töötajate või nendega võrdsustatud isikutega, kuulub õigusakt, mis tagab puuetega inimestele seadusega kaitstud õiguse "toetusele", sotsiaalkindlustuse valdkonda vastavalt asutamislepingu artiklile 51 ning selle sätte alusel vastu võetud eeskirjadele, isegi kui see õigusakt võib teiste toetusesaajate kategooriate puhul sellest valdkonnast välja jääda.

12. Raskused, mis tekivad ühenduse õigusnormide kohaldamisel neile sätetele, ei tohi kahjustada määruse 1408/71 artikli 1 punktis a kirjeldatud töötajate õigusi, mis tulenevad ühenduse sotsiaalõiguse põhimõtetest.

13. Igal juhul on see nõnda iga kord, kui kõnealuse artikli 1 punktis a kirjeldatud töötaja on tänu varasemale töötamisele juba seotud selle liikmesriigi sotsiaalkindlustussüsteemiga, mille puuetega inimestele toetuste maksmist käsitlevatele õigusaktidele tuginetakse.

14. Muuhulgas on nõukogu määruse (EMÜ) nr 1612/68, 15. oktoobri 1968, töötajate liikumisvabaduse kohta ühenduse piires (EÜT L 257) artikli 7 lõigetes 1 ja 2 sätestatud, et töötajal, kes on liikmesriigi kodanik, on teise liikmesriigi territooriumil "samad sotsiaalsed ja maksusoodustused kui selle riigi kodanikest töötajatel".

15. Järelikult tuleb esimesele küsimusele vastata, et nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) 1408/71 artikli 4 lõike 1 punktis b käsitletavat hüvitised hõlmavad puuetega inimestele toetuse maksmise siseriiklikes sätetes ette nähtud hüvitisi, kui need sätted käsitlevad töötajaid selle määruse artikli 1 punkti a tähenduses ning annavad neile seadusega kaitstud õiguse saada selliseid toetusi.

16. Teise küsimusega küsitakse, kas nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrus 1408/71 asendab vanaduse, invaliidsuse ja toitjakaotusega seotud sotsiaalkindlustusskeeme käsitleva ajutise Euroopa kokkuleppe, mis allkirjastati 11. detsembril 1953 Pariisis ning millele viidatakse määruse artiklis 7, kuna määrus on toetuse saajatele soodsam.

17. Määruse 1408/71 artikli 6 punkti a kohaselt asendab määrus artiklite 7 ja 8 ning artikli 46 lõike 4 sätteid arvestades oma reguleerimisalasse kuuluvate isikute ja küsimuste suhtes nende sotsiaalkindlustuse konventsioonide sätteid, mis on siduvad "a) ... üksnes kahe või enama liikmesriigi suhtes".

18. Määruse 1408/71 artikli 7 lõike 1 punkti b kohaselt ei mõjuta määruse sätted kohustusi, mis tulenevad liikmesriikide ja Euroopa Nõukogu vahel 11. detsembril 1953 sõlmitud ajutistest Euroopa sotsiaalkindlustuskokkulepetest.

19. Ajutiste Euroopa kokkulepete artikkel 5 sätestab muuhulgas, et need kokkulepped ei kaldu kõrvale sellistest siseriiklikest seadustest ega määrustest, rahvusvahelistest konventsioonidest ega kahe- või mitmepoolsetest kokkulepetest, mis on toetuse saajatele soodsamad.

20. Niisiis, kuna määrus 1408/71 on toetuse saajatele soodsam, ei kujuta selle eesõigustatud kohaldamine ajutiste Euroopa kokkulepete suhtes nendest kokkulepetest tulenevate kohustuste rikkumist ega riku järelikult määruse enda artikli 7 lõike 1 punkti b.

21. Sel põhjustel tuleb otsustada, et määrust 1408/71 tuleb selle reguleerimisalasse kuuluvate isikute ja küsimuste suhtes kohaldada 11. detsembril 1953 Pariisis sõlmitud vanaduse, invaliidsuse ja toitjakaotusega seotud sotsiaalkindlustusskeeme käsitleva ajutise Euroopa kokkuleppe suhtes eesõigustatult, kuna määrus on toetuse saajatele soodsam.

Kohtukulud

22. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Belgia riigi, Itaalia Vabariigi valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ei hüvitata.

23. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklik kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastuseks Cour du travail de Tournai 27. novembri 1973. aasta otsusega esitatud eelotsuse küsimustele, otsustab:

1) Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse (EMÜ) 1408/71 artikli 4 lõike 1 punktis b käsitletavat hüvitised hõlmavad puuetega inimestele toetuse maksmise siseriiklikes sätetes ette nähtud hüvitisi, kui need sätted käsitlevad töötajaid selle määruse artikli 1 punkti a tähenduses ning annavad neile seadusega kaitstud õiguse saada selliseid toetusi.

2) Määrust 1408/71 tuleb selle reguleerimisalasse kuuluvate isikute ja küsimuste suhtes kohaldada 11. detsembril 1953 Pariisis sõlmitud vanaduse, invaliidsuse ja toitjakaotusega seotud sotsiaalkindlustusskeeme käsitleva ajutise Euroopa kokkuleppe suhtes eesõigustatult, kuna kõnealune määrus on toetuse saajatele soodsam.

	Lecourt	Donner	Sørensen
Monaco	Pescatore	Kutscher	Ó Dálaigh

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 28. mail 1974 Luxembourgis.

Kohtusekretär
A. Van Houtte

President
R. Lecourt